

[Akceptuję](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Edukacja](#)

Nagroda Abela dla sir Andrew J. Wilesowa

Norweska Akademia Nauk i Literatury przyznała tegoroczną prestiżową Nagrodę Abela za szczególne osiągnięcia w dziedzinie matematyki sir Andrew J. Wilesowi, któremu dało się udowodnić sławne Wielkie Twierdzenie Fermata.

Nagrodę przyznano za - jak uzasadniono - „oszałamiający dowód Wielkiego Twierdzenia Fermata (...), otwierający nową erę w teorii liczb”. Potwierdzenie Fermata należy do najślawniejszych problemów matematycznych. W XVII wieku matematyk Pierre de Fermat zapisał na marginesie książki "Arithmetika" Diofantosa, że kwadrat liczby naturalnej da się na ogół rozłożyć na sumę kwadratów, ale "niemożliwe jest rozłożenie sześciianu na sumę dwóch sześciianów, czy też potęgi czwartego stopnia na sumę dwóch potęg czwartego stopnia". Napisał także: "Znalazłem zadziwiający dowód tego stwierdzenia, jednakże brak miejsca, aby go tu zmieścić".

Przez 300 lat trudna do określenia liczba matematyków bez powodzenia usiłowała rozwiązać problem. Dopiero Wiles dowiódł prawdziwości Twierdzenia, wykorzystując krzywe eliptyczne.

62-letni obecnie Wiles, profesor Oksfordu, opublikował dowód twierdzenia Fermata w roku 1993, wywołując sensację na całym świecie (później okazało się, że dowód ma pewne luki, które udało się jednak usunąć). Od tego czasu przyznano mu wiele ważnych nagród matematycznych - Rolfa Schocka (1995), Ostrowskiego (1995), Wolfa (1996), Shawa (2005) - z wyjątkiem Medalu Fieldsa, który mogą dostać tylko osoby poniżej 40. roku życia (a Wiles właśnie w 1993 skończył 40 lat). Zamiast medalu Międzynarodowa Unia Matematyczna przyznała mu jedyną w swoim rodzaju srebrną plakietkę. Tytuł szlachecki otrzymał w roku 2000.

Andrew J. Wiles, urodził się 11 kwietnia 1953 roku w Cambridge. W 1974 uzyskał stopień licencjata z matematyki w Merton College (Oxford), a doktorat w roku 1980 w Clare College Cambridge. Pracował w Institute for Advanced Study w New Jersey (USA), a w roku w 1981 został profesorem na uniwersytecie w Princeton. W latach 1985-86 Wiles był stypendystą Fundacji Guggenheima w Institut des Hautes Etudes Scientifiques pod Paryżem oraz w Ecole Normale Supérieure. Od 1988 do 1990 roku, Wiles był profesorem Oksfordu, po czym przeniósł się do Princeton. Powrócił do Oksfordu w roku 2011. Jest członkiem Royal Society, US National Academy of Sciences oraz Francuskiej Akademii Nauk.

Przeprowadzony przez Wilesa dowód był nie tylko epokowym wydarzeniem w matematyce, ale także kulminacją jego własnych poszukiwań. W roku 1963, gdy miał zaledwie dziesięć lat i mieszkał

w Cambridge, znalazł w lokalnej bibliotece książkę na temat Wielkiego Twierdzenia Fermata. Jak wspomina, zaintrygował go problem, który był w stanie zrozumieć będąc chłopcem, a który pozostawał nierozwiązany od trzystu lat. „Od tego momentu wiedziałem, że muszę go rozwiązać” - powiedział.

Ustanowioną w roku 2001 nagrodę noszącą imię wybitnego norweskiego matematyka przyznano po raz pierwszy w 2003 roku. Niels Henryk Abel, mimo młodego wieku na trwałe wpisał się do historii matematyki (zmarł mając 27 lat). Zwycięzcę wybiera Norweska Akademia Nauk i Literatury na podstawie rekomendacji przedstawianych przez międzynarodowy komitet. W skład komitetu wchodzi obecnie: John Rognes (przewodniczący), Rahul Pandharipande, Éva Tardos, Luigi Ambrosio i Marta Sanz-Solé.

Uznawana (obok medalu Fieldsa) za matematyczny odpowiednik Nobla, nagroda stanowi dowód uznania za wkład w rozwój tej dziedziny - za rozwiązanie problemów fundamentalnych, opracowanie ważnych technik i zasad, oraz ustanowienie nowych obszarów badań. Jej wartość to 6 mln koron norweskich (około 700 tys. dolarów). Fundatorem jest norweski rząd. Jak oświadczył przyznający nagrodę komitet, "niewiele wyników ma tak bogatą matematyczną historię i tak dramatyczny dowód, jak Wielkie Twierdzenie Fermata".

Źródło: www.naukawpolsce.pap.pl

<https://laboratoria.net/edukacja/25144.html>

Informacje dnia: [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#) [Flexicon FPC50 w dydaktyce pracy laboratoryjnej](#) [Blisko 2,8 mln zł na badania nad terapią](#) [Studenci AGH zaprezentowali swój najnowszy bolid elektryczny](#) [Naukowcy sprawdzili, czy protony są wieczne](#) [Polska wśród krajów z najniższym poziomem stresu psychicznego](#) [Życie seksualne coraz częściej przenosi się do świata technologii](#)

Partnerzy